

IdeeDiner | Problemen met zwakke bruggen, klimaat en drukte onder de grond: Het toverwoord is innovatie

label: bouwbreed Premium 731

De derde editie van het Bouwcampus Idee Diner werd een stoelendans van zilveren en gouden stoelen. Foto: Bouwcampus/Charles Batenburg

Het klimaat – “die doelen lijken onhaalbaar” – , de drukte in de ondergrond – “het is erg krap” – en de vervanging van bruggen en viaducten – “de mix is groot en complex”- krijgen topprioriteit bij De Bouwcampus. Tijdens een stoelendans met zilveren en gouden stoelen wisselden ruim 100 trendsetters in de bouw in razend tempo ideeën uit tijdens het derde Idee-Diner. Cobouw schoof aan.

De Bouwcampus bestaat **nu ruim drie jaar** en vond het tijd voor een kritisch blik op zichzelf. Na een pittige evaluatie is besloten dat er behoefte is aan meer focus en slagkracht. Het bestuur is teruggebracht van 15 naar 5 mensen en staat onder leiding van de topvrouw van Rijkswaterstaat Michèle Blom. Vanwege haar vakantie in Nieuw Zeeland, nam vicevoorzitter Roger Mol, Rijksvastgoedbedrijf, de honneurs waar als gastheer tijdens het Idee Diner. “Het kan beter, uiteraard kan het beter. Het kan altijd beter.”

Een bont gezelschap

Zo'n conclusie mag geen verrassing zijn, simpelweg omdat De Bouwcampus is opgericht als experimentele vrijplaats voor de hele bouwsector en die waaiert nu eenmaal alle kanten op. Zo bont is ook het gezelschap dat maandagavond aanschuift in Delft: Jean-Luc Beguin van Rijkswaterstaat schuift aan, evenals Bernard Wientjes van De Bouwagenda, prof. Marleen Hermans, Fries Heinis van Bouwend Nederland, Age Vermeer van Dura Vermeer, CEO Hans de Jonge van de Brink Groep en Pieter Litjens van CROW.

Daarnaast zaten opvallend veel ingenieursdiensten van de grote steden aan tafel, maar ook Wilrik Kok van de start-up Field factors, die meteen de nodige kaartjes kreeg toegeschoven om zijn waterinnovatie aan de man te kunnen brengen. Het is een van de terugkerende onderwerpen aan de tafels: hoe lastig het is om een innovatieve oplossing een stap verder te brengen. De pilot-fase lukt bijna altijd, maar daarna....

'We redden de wereld en het klimaat'

Het lukte Eddy Wijnker van GreenSand wel voet aan de grond te krijgen en hij heeft het zelfs voor elkaar gekregen om zijn vinding van CO2-absorberend zand breed te mogen uitstrooien bij de nieuwe OV-verbinding Hoekse Lijn, die overigens nog steeds niet rijdt vanwege veiligheidsproblemen. Hij bleek de verantwoordelijk ProRail-directeur uit het muziekwereldje te kennen en kreeg wel de ruimte voor zijn innovatie die inzet op het redden van de wereld en het klimaat.

Gastheer Roger Mol: "Het kan beter, het kan altijd beter." Foto: Bouwcampus/Charles Batenburg

"Eerst lukte dat niet hoor. Eindeloos heb ik gepleurd bij de grote opdrachtgevers, maar kwam geen stap verder. Toen heb ik de tactiek omgegooid en ben begonnen met de particuliere markt. Mensen met een tuin die iets goeds willen doen voor het milieu. Die werken meestal bij een

7-2-20 bedrijf en zo is het balletje alsnog gaan rollen”, vertelt hij glunderend aan tafel. Na afloop van het diner hebben alle gasten een pot loodzwaar GreenSand meegekregen.

Rijkswaterstaat wil oplossing voor de ‘mix’

Maar niet alleen de nieuwkomers in de bouw lopen tegen problemen aan, ook de BV Nederland staat voor grote opgaves. **De opzet was net anders dan vorig jaar.** Het lukt ook nu niet meteen om ze allemaal op een avond op te lossen, maar drie majeure thema’s stonden centraal: Vervanging en renovatie van infrastructuur, het verduurzamen van gebouwen en de omgeving en tot slot de ondergrondse infrastructuur in stedelijk gebied.

Jean-Luc Beguin van Rijkswaterstaat en Frank Maatje van Bouwen met Staal trapt af met de broodnodige vervangingsopgave van de bruggen en viaducten. “We staan voor een giga-opgave”, vat Beguin het probleem kernachtig samen. Hij wil graag een slimme formule voor de lastige mix om samen te werken met de markt, veelal in de overvolle Randstad, met een dreigend tekort aan mensen in de bouw.

‘Daar wordt de markt kopschuw van’

Maatje denkt dat de oplossing is te vinden door programmatisch te werken met gestandaardiseerde pakketten “vaak in staal, soms in combinatie met kunststof of beton, maar altijd breed toepasbaar en herbruikbaar. Zoek samen met producenten en leveranciers naar slimme systemen. Dat willen ze graag, maar niet als ideeën worden gepikt om daarna in Azië weer op te duiken. Daar wordt de markt kopschuw van”, gooit Maatje meteen de knuppel in het hoenderhok.

Recent onderzoek heeft namelijk ook nog eens aangetoond dat die staaltransporten vanuit China en Korea het milieu 70 procent zwaarder belasten dan productie in Nederland. Beguin haast zich te zeggen dat Rijkswaterstaat duurzaamheid hoog in het vaandel heeft en vindt dat de markt de kans moet krijgen om innovaties terug te verdienen. “Maar we gaan niet op de stoel zitten van marktpartijen. Bouwers zijn vrij om sluisdeuren in China of Korea te bestellen.” Het brengt aan tafel bij het voorgerecht een discussie op gang over innovatie en risico’s.

Een vangnet voor innovaties

Ernst Damen van Woonbron en Patrick Joosen van BPD – “we mogen weer Bouwfonds heten” – zwingelen de discussie aan over het klimaatakkoord en het verduurzamen van de bebouwde omgeving. Damen: “Woonbron is in Rotterdam ooit voortvarend aan de slag gegaan met enorme WKO-installaties, die niet zo briljant werken als ooit gedacht. Huurders en bewoners zitten nu opgescheept met de gevolgen. Het is niet zo verwonderlijk dat partijen voorzichtig zijn met het breed toepassen van innovatie.” Tegelijk ziet Joosen in de opkomst van de tiny-houses het bewijs dat een “niche-markt” op een opvallende manier voorziet in de behoefte om flexibel te kunnen wonen.

Naast het klimaat, de bodem en de renovatieopgave: Kom, proef, hoor, denk, spreek, lach en verwonder. Foto: Bouwcampus/Charles Batenburg

Hans de Jonge van de Brinkgroep zwenfelt de discussie aan tafel aan. Als oude rot in het vak heeft hij de experimenten van SEV, Vernieuwing Bouw en de Stroomversnelling zien komen en gaan. De markt heeft nog altijd geen pasklaar antwoord gevonden op de noodzaak van een vangnet voor innovaties. “Iemand moet de blauwe plekken opvangen. De bouw is van nature risicomijdend, maar dat staat tempo in de weg. We willen naar 200.000 woningrenovaties per jaar, nog naast de nieuwbouwoopgave.” Maak innovaties verzekeraar, wordt geopperd. En helpt die Omgevingswet daar dan niet bij om te versnellen, komt uit een andere hoek. Opvallend vaak komen de harde eisen en drempels van de Aanbestedingswet aan de orde. “Dat klopt niet. Eigenlijk mag alles bij aanbesteden, als je dat maar vooraf uitlegt. Er is zelfs een speciale procedure voor experimenten”, weerlegt een financier de vermeende obstakels. Opdrachtgevers en bestuurders blijken opvallend vaak risico’s te willen mijden, al wordt met de mond vaak het tegenovergestelde beweerd, zijn de tafelgenoten het verrassend eens.

Pasklaar inklikken: Heerlijk lijkt me dat

Tijd voor de finale: de krapte in de ondergrond waar steeds meer ruimte nodig is voor riolen, warmtenetten en elektriciteit. Een onderwerp met vele raakvlakken met de eerdere discussie, maar nu met een nieuwe dimensie. Edith Boonsma van het Centrum Ondergronds Bouwen en Marten Klein van het ingenieursbureau Amsterdam zijn het meteen roerend eens. Het wordt waanzinnig druk in de ondergrond door de klimaatdoelen in combinatie met de veranderingen in datzelfde klimaat met hoosbuien. Klein: “We hebben twee keer zoveel ruimte nodig voor de afvoer van water en vier keer zoveel ruimte nodig voor elektriciteitsnetten voor al we van het gas af gaan. Dat is vrij simpel. Dat gaat niet passen.”

Boonsma is bezig met een inventarisatie van alle belangen in de ondergrond, het programma Common Ground, en ziet een wirwar van stakeholders die allemaal iets anders willen. “Die klimaatdoelen zijn op deze manier onhaalbaar. Een gemeente denkt zelden verder dan 4 jaar, terwijl de netbeheerders een termijn van 80 jaar hanteren. Bestuurders zitten niet te wachten op nieuwe problemen, maar willen wel luisteren naar pasklare oplossingen.” Een ‘denktank’ van 130 mensen piekert over die oplossingen. Klein droomt al van pasbare en klikbare modules die in de fabriek worden gemaakt en met emissie loze vrachtwagens naar de binnenstad komen. “In een keer alles erin. En na een dag of twee overlast is het tijd voor de buurtborrel. Heerlijk lijkt me dat.”

Waarden die De Bouwcampus hanteert

- **Dienstbaar leidend:** De Bouwcampus bouwt een brug tussen kennisvragers en kennismakers en is hierbij dienstbaar aan alle partijen, en tegelijk leidend in het aanbrengen van de gezamenlijke focus en de bundeling van kennis.
- **Samenwerkend:** alles draait om kruisbestuiving. Met een aantrekkelijke fysieke werkplek en een online netwerk van bedrijven, instellingen en mensen die oplossingen zoeken.
- **Experimenterend:** laboratorium waar het ontwikkelvermogen en reactievermogen van de sector gezamenlijk wordt vergroot.
- **Open:** een vrijplaats waar we buiten de hiërarchische of economische verhoudingen samenwerken. Binnen De Bouwcampus werkt men co-creactief samen, in een open relatie: niet vanuit de gesloten vorm van opdrachtgever-opdrachtnemer en vrager-aanbieder, maar als partners in een gezamenlijke zoektocht.
- **Energiek:** een dynamische plek waar ervaring, kennis en creativiteit elkaar ontmoeten. Waar combinaties van verschillende organisaties zorgen voor een snelkookpaneffect

Debouwcampus.nl

Eerste publicatie door **Ingrid Koenen** op 29 jan 2019
Laatste update: 5 feb 2019

**Maak kans op
1 jaar gratis Cobouw!**

Vakmedianet. Auteursrecht voorbehouden.

Op gebruik van deze site zijn de volgende regelingen van toepassing: **Algemene Voorwaarden** en **Privacy en Cookie beleid**

Vakmedianet gebruikt cookies om bepaalde voorkeuren te onthouden en af te stemmen op uw vakmatige interesse. **Meer informatie over het gebruik van cookies**